

Zaak C-18/20

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

16 januari 2020

Verwijzende rechter:

Verwaltungsgerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 december 2019

Verzoeker tot „Revision“:

XY

In tegenwoordigheid van:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Voorwerp van het hoofdeding

Asielrecht – Nieuwe elementen of bevindingen – Reikwijdte – Hervatting van de procedure – Onjuiste omzetting van de richtlijn

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële vraag

Uitlegging van richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna ook: „procedurerichtlijn”), artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

1. Moeten de in artikel 40, leden 2 en 3, van richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming

(herschikking) (hierna: „procedurerichtlijn”) voorkomende bewoordingen „nieuwe elementen of bevindingen [die] aan de orde zijn gekomen of door de verzoeker zijn voorgelegd”, aldus worden begrepen dat deze zich ook uitstrekken tot omstandigheden die reeds bestonden vóór het tijdstip van de definitieve beëindiging van de vorige asielprocedure?

Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord:

2. Volstaat het in het geval dat nieuwe feiten of bewijsmiddelen worden aangevoerd die de asielzoeker buiten zijn toedoen in de vorige procedure niet kon doen gelden, dat hem de mogelijkheid wordt geboden om de hervatting te verlangen van een vorige procedure die definitief is beëindigd?

3. Mag de autoriteit in het geval dat de asielzoeker heeft verzuimd om de aangevoerde nieuwe elementen reeds in de vorige asielprocedure te doen gelden, de inhoudelijke toetsing van een volgend verzoek afwijzen op grond van een nationale regel die een algemeen geldend beginsel van bestuursprocesrecht vastlegt, ook al heeft de lidstaat nagelaten om bijzondere nationale regels vast te stellen ter juiste uitvoering van de bepalingen van artikel 40, leden 2 en 3, van de procedurerichtlijn en heeft hij bijgevolg ook geen uitdrukkelijk gebruik gemaakt van de in artikel 40, lid 4, van de procedurerichtlijn geboden mogelijkheid om te voorzien in een uitzondering op de inhoudelijke toetsing van het volgende verzoek?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierboven ook: „procedurerichtlijn”), overweging 36, artikelen 1, 2, 33 en 40

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz (Oostenrijkse algemene wet inzake bestuursrechtelijke procedures; hierna: „AVG”), §§ 68 en 69

Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz (Oostenrijkse wet tot regeling van de bestuursrechtspraak; hierna: „VwGVG”), § 32

Asylgesetz 2005 (Oostenrijkse asielwet 2005, hierna: „AsylG 2005”), §§ 2, 3, 8, 10, 57 en 75

Fremdenpolizeigesetz 2005 (Oostenrijkse wet betreffende vreemdelingenpolitie 2005, hierna: „FPG”), §§ 52 en 55

Gesetz über das Verfahren vor dem Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (BFA-Verfahrensgesetz) (Oostenrijkse wet betreffende de procedure voor het Oostenrijks federaal bureau voor immigratie en asiel; hierna: „BFA-VG”), § 9

Korte weergave van de feiten en van de procedure

- 1 XY, verzoeker tot „Revision”, is geboren in 1990 en afkomstig uit Irak. Na onrechtmatige binnenkomst in Oostenrijk heeft hij aldaar op 18 juli 2015 een verzoek om internationale bescherming ingediend overeenkomstig AsylG 2005. Tijdens een eerste verhoor door een orgaan van de publieke veiligheidsdienst heeft hij te kennen gegeven dat hij sjiit is. Sjiitische milities zouden van hem hebben geëist om voor hen te strijden. Hij wilde echter niet strijden en ook geen andere mensen doden of zelf worden gedood. Bovendien is de situatie in Irak bijzonder hachelijk: het land verkeert in oorlog. Voorts heeft XY benadrukt dat dit de „enige reden voor zijn vlucht” is geweest.
- 2 Bij brief van 23 maart 2016 heeft XY verzocht om in het kader van de asielprocedure te worden verhoord. Tijdens dat verhoor heeft hij, onder verwijzing naar gelijktijdig overgelegde documenten, aangevoerd dat hij in zijn thuisland vijf maanden in voorarrest heeft gezeten op beschuldiging van betrokkenheid bij criminele activiteiten. Voorts heeft hij erop gewezen dat hij in 2008 een kogelwond zou hebben opgelopen.
- 3 Op 30 mei 2017 is XY verhoord door het Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (hierna: „federaal bureau voor immigratie en asiel”). Hij heeft daarbij te kennen gegeven dat hij ongehuwd is en geen kinderen heeft. Hij is naar eigen zeggen geboren in Bagdad en zou daar altijd hebben gewoond. Hetzelfde geldt voor zijn vader, broers en zussen; zijn moeder zou reeds zijn overleden. XY zou met zijn vader, broers en zussen hebben samengewoond.
- 4 Als reden voor het verlaten van zijn thuisland heeft XY opgegeven dat hij en zijn vader sjiieten zijn, terwijl zijn moeder en haar verwanten soennieten zijn. Onder de verwanten van zijn moeder zouden zich „enkele personen” bevinden die bij radicale groeperingen zijn aangesloten. Deze personen zouden hebben gedreigd om de hele familie uit te moorden indien XY „wat dan ook over hen zou vertellen”.
- 5 Het federaal bureau voor immigratie en asiel heeft XY herhaaldelijk gevraagd of hij alle redenen voor zijn vlucht heeft genoemd, hetgeen hij steeds heeft bevestigd.
- 6 Na aanvullend onderzoek heeft het federaal bureau voor immigratie en asiel bij besluit van 29 januari 2018 het verzoek van XY, zowel om toekenning van de status van asielgerechtigde overeenkomstig § 3, lid 1, AsylG 2005, als om toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus overeenkomstig § 8, lid 1, AsylG 2005, afgewezen. Voorts is aan XY geen verblijfstitel overeenkomstig § 57 AsylG 2005 afgegeven, is ten aanzien van hem een terugkeerbesluit vastgesteld (op grond van § 52, lid 2, punt 2, FPG, § 10, lid 1, punt 3, AsylG 2005 en § 9

BFA-VG) en is overeenkomstig § 52, lid 9, FPG vastgesteld dat zijn uitzetting naar Irak geoorloofd is. De termijn voor vrijwillig vertrek heeft de autoriteit overeenkomstig § 55, leden 1 tot en met 3, FPG vastgesteld op 14 dagen na de datum waarop het terugkeerbesluit definitief is geworden.

- 7 Ter motivering van zijn besluit heeft het federaal bureau voor immigratie en asiel gesteld dat de door XY aangevoerde argumenten ongeloofwaardig zijn. Ze zijn met name tegenstrijdig, onlogisch en deels onsamenhangend.
- 8 XY is bij het Bundesverwaltungsgericht (federale bestuursrechter in eerste aanleg, Oostenrijk) opgekomen tegen dit besluit van het federaal bureau voor immigratie en asiel, met als argument dat de voornoemde autoriteit het bewijsmateriaal onjuist heeft beoordeeld. Op 23 juli 2018 heeft een terechtzitting voor het Bundesverwaltungsgericht plaatsgevonden.
- 9 Noch in zijn verzoekschrift, noch ter terechtzitting voor het Bundesverwaltungsgericht heeft XY nieuwe redenen voor zijn vlucht opgegeven.
- 10 Bij beslissing van 27 juli 2018 heeft het Bundesverwaltungsgericht het door verzoeker tot „Revision” ingestelde beroep ongegrond verklaard.
- 11 Op 4 december 2018 heeft XY een nieuw verzoek om internationale bescherming ingediend (hierna ook: „volgend verzoek”). Als nieuwe reden voor zijn vlucht heeft hij daarin opgegeven dat hij al heel zijn leven homoseksueel is en dat hij op grond daarvan in Irak voor zijn leven moet vrezen. Deze vluchtreden had hij bij zijn eerste asielaanvraag verzwegen omdat hij toen nog niet zou hebben geweten dat hij in Oostenrijk openlijk voor zijn homoseksuele gerichtheid kon uitkomen. Hij zou pas in juni 2018 tot dit besef zijn gekomen.
- 12 Bij besluit van 28 januari 2019 heeft het federaal bureau voor immigratie en asiel ook dit volgende verzoek, zowel om toekenning van de status van asielgerechtigde als om toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus, overeenkomstig § 68, lid 1, AVG afgewezen wegens gezag van gewijsde van een eerdere beslissing. Voorts is aan XY geen verblijfstitel op grond van § 57 AsylG 2005 afgegeven, zijn ten aanzien van hem een terugkeerbesluit (op grond van § 52, lid 2, punt 2, FPG, § 10, lid 1, punt 3, AsylG 2005 en § 9 BFA-VG) en overeenkomstig § 53, leden 1 en 2, FPG een inreisverbod voor een duur van twee jaar vastgesteld en is overeenkomstig § 52, lid 9, FPG vastgesteld dat zijn uitzetting naar Irak geoorloofd is. Een termijn voor vrijwillig vertrek overeenkomstig § 55, lid 1a, FPG heeft de autoriteit niet toegekend.
- 13 XY is bij het Bundesverwaltungsgericht opgekomen tegen dit besluit van het federaal bureau voor immigratie en asiel.
- 14 Bij beslissing van 18 maart 2019 heeft het Bundesverwaltungsgericht het ingestelde beroep toegewezen, zij het alleen met betrekking tot de vaststelling van het inreisverbod. Voor het overige heeft het Bundesverwaltungsgericht het beroep ongegrond verklaard.

- 15 Tegen deze beslissing heeft XY beroep tot „Revision” ingesteld bij het Verwaltungsgerichtshof (hoogste bestuursrechter, Oostenrijk). In het kader van deze procedure is het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 16 Ter motivering van zijn besluit tot afwijzing van het volgende verzoek heeft het federaal bureau voor immigratie en asiel gesteld dat de aangevoerde nieuwe vluchtreden niet geloofwaardig is. Aangezien de relevante feiten niet zijn gewijzigd, verzet het gezag van gewijsde van de in de eerste asielprocedure gegeven beslissing zich tegen een nieuwe inhoudelijke beslissing op het volgende verzoek. Het volgende verzoek dient derhalve op grond van een eerdere beslissing (res iudicata) te worden afgewezen.
- 17 Het Bundesverwaltungsgericht heeft zich in wezen bij deze argumentatie aangesloten.
- 18 XY voert aan dat hoewel zijn homoseksuele gerichtheid niet als een nieuw feit kan worden aangemerkt, dit wel geldt voor het gegeven dat hij thans over de mogelijkheid beschikt om openlijk voor zijn gerichtheid uit te komen. Zijn argument dat hij hiertoe pas door zijn „coming-out” in staat is geweest, is „hoe dan ook” geloofwaardig, omdat het strookt met de algemene ervaring. Zelfs wanneer het argument van zijn homoseksuele gerichtheid op grond van het Oostenrijkse recht niet langer ontvankelijk is, dan moet het volgens richtlijn 2013/32 in ieder geval wel als ontvankelijk worden aangemerkt. Bovendien had het Bundesverwaltungsgericht bij de beoordeling of sprake kon zijn van een verbod tot uitwijzing, hoe dan ook rekening moeten houden met zijn homoseksuele gerichtheid.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

- 19 Voor de beslechting van de onderhavige zaak acht de verwijzende rechter het van wezenlijk belang om – middels de eerste prejudiciële vraag – te vernemen hoe de bewoordingen „of er nieuwe elementen of bevindingen aan de orde zijn of door de verzoeker zijn voorgelegd” van artikel 40, leden 2 en 3, van richtlijn 2013/32 moeten worden uitgelegd. Hij betwijfelt immers of daartoe ook omstandigheden behoren die reeds bestonden vóór het tijdstip waarop de beslissing op het eerste verzoek om internationale bescherming gezag van gewijsde heeft gekregen.
- 20 De ruime formulering en de systematiek van de richtlijn wijzen in die richting, al kan een tegenargument worden ontleend aan het in overweging 36 van richtlijn 2013/32 aangehaalde beginsel van het gezag van gewijsde (res iudicata), althans wanneer de Oostenrijkse opvatting van dit beginsel als uitgangspunt wordt genomen. Het is dus ook mogelijk dat dit beginsel in het kader van richtlijn 2013/32 anders dient te worden begrepen.

- 21 Indien de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord, wenst de verwijzende rechter met de **tweede prejudiciële vraag** te vernemen of het op grond van richtlijn 2013/32 ten aanzien van de asielzoeker volstaat dat de vorige procedure wordt hervat of dat daarentegen een nieuwe procedure over het volgende verzoek moet worden ingeleid.
- 22 Geen van beide mogelijkheden kan a priori worden uitgesloten. Voor de eerste variant pleit het belang van het rechtsinstituut van het gezag van gewijsde, hetgeen ook steun vindt in overweging 36 van richtlijn 2013/32. Voor de tweede variant pleiten de bewoordingen van artikel 40, lid 3, volgens welke in het geval van nieuwe elementen of bevindingen „het verzoek verder [wordt] behandeld overeenkomstig hoofdstuk II”.
- 23 Indien de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord, wenst de verwijzende rechter met de **derde prejudiciële vraag** tevens te vernemen of de inhoudelijke toetsing van het volgende verzoek kan worden ontzegd aan een asielzoeker die verzuimd heeft om de nieuwe redenen voor zijn vlucht reeds in de eerste procedure te doen gelden, niettegenstaande het feit dat artikel 40 van richtlijn 2013/32 niet naar behoren is omgezet.
- 24 In dit verband moet worden verduidelijkt of de lidstaten ter uitvoering van artikel 40, lid 4, van richtlijn 2013/32 moeten voorzien in een *uitdrukkelijke uitzondering op de* inhoudelijke toetsing van volgende verzoeken, of dat het nationale recht Unierechconform kan worden uitgelegd.